

هشتگی که جهانی شد! سیستان و بلوچستان امن

سخن از گردشگری یا تقویت زیرساخت‌های این صنعت که به میان می‌آید، تمامی چشم‌ها به‌سوی دولت و خزانه آن است، به‌باور عموم مردم دولت تنها مسئول رونق صنعت گردشگری در کشور است؛ باوری که شوربختانه غلط است، چرا که دولت تنها بخشی از توسعه این صنعت را برعهده دارد و بخش دیگر این توسعه برعهده مردم است. هم‌اکنون چرخ اقتصاد بسیاری از کشورهای جهان از طریق گردشگری به حرکت در می‌آید، صنعتی که مردم همراه دولت در شکوفایی آن تاثیر مستقیم داشته‌اند.

البته این خیزش و خواستن مردمی به معنای نفی حمایت دولت‌ها در فراهم سازی بسترهای مورد نیاز و حمایت آن‌ها از این صنعت نیست! اما از آنجایی که صنعت گردشگری موازی بر جغرافیای بومی حرکت می‌کند، به‌همین دلیل مهم‌ترین بخش پویایی آن، صرف فعل خواستن از سوی بومیان به‌عنوان اصلی‌ترین گردانندگان این صنعت است. تلاقی و هم‌افزایی حمایت‌های دولتی و تلاش بومیان می‌تواند به‌عنوان بزرگ‌ترین گام در رونق صنعت پر سود گردشگری در روزگار تحریم نفتی ایران باشد.

مبین بلوچ را بشناسیم!

در سال‌های اخیر اکوتوریسم، بخش جذاب صنعت گردشگری است که جایگاه ویژه‌ای در دنیا به‌دست آورده است. براساس تحقیقات، اکوتوریسم از یک سو به‌عنوان راه‌حل حفاظت از جنگل‌ها، تالاب‌ها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و درکل محیط زیست ایران مطرح می‌شود و از سوی دیگر به‌عنوان بحث معیشت جایگزین کشاورزان و دامداران، توسعه زیرساخت‌های گردشگری و درنهایت توسعه صنعت گردشگری نیز مطرح می‌شود. درحال حاضر بازار اکوتوریسم در کشور بسیار داغ شده است و روزانه تورهایی بسیاری در این بخش اجرا می‌شود. یکی از مناطقی که در بحث اکوتوریسم به‌شدت مورد توجه قرار گرفته، سیستان و بلوچستان است. استانی که بیش از 11 درصد مساحت کشور را در بر گرفته اما کمتر ایرانی از آن بازدید کرده است. چند وقتی است که نام سیستان و بلوچستان بر سر زبان‌ها افتاده و گردشگران که به این استان سفر کرده‌اند، تجربه‌ها و خاطرات شیرین خود را در شبکه‌های اجتماعی با دیگران به اشتراک گذاشته‌اند. اگر نام سیستان و بلوچستان را در شبکه‌های اجتماعی جست‌وجو کنید با جوانی از دیار رستم آشنا می‌شوید که سال‌هاست برای شناساندن سیستان و بلوچستان به مردم ایران و حتی جهان شبانه‌روزی تلاش می‌کند. مبین بلوچ 27 ساله، فرزند نخست پدری کشاورز، اهل روستای صدیق زهی در منطقه دشتیاری چابهار است.

او نزدیک به 9 سال است که در عرصه فرهنگ و هنر بلوچستان فعالیت می‌کند اما نقطه عطف تمام عمر فرهنگی مبین، سه سال اخیر است که با شروع یک چالش از تمام دنیا دعوت کرده تا به سیستان و بلوچستان سفر کنند.

مبین سه سال است که خانه و حتی خودرو خود را به‌صورت رایگان در اختیار توریست‌ها قرار می‌دهد تا با این روش بتواند اعتماد گردشگران را به دیار خود جلب کند. او معتقد است از این طریق در دل مسافران رخنه کرده و با کمک آن‌ها می‌تواند زیبایی‌های سیستان و بلوچستان را به رخ جهانیان بکشد.

نخستین جرقه، دعوت

مبین به «قانون» با شوق و ذوقی وصف ناشدنی از خود و آغاز این راه پر چالش گفت: «مدت‌های زیادی از سیستان و بلوچستان دور بودم اما همیشه ذهنم درگیر آن منطقه بود. اینکه چگونه می‌توانم کاری برای پاک کردن زشتی‌هایی که تاکنون از سرزمین مادریم به گوش دنیا رسیده است، انجام دهم.

با خود گفتم شاید با انتشار تصاویری از زیبایی‌های سیستان و بلوچستان بتوانم کمی از این رنگ سیاه را لااقل خاکستری کنم اما پخش تصاویر تنها راه چاره نبود! به همین دلیل تصمیم گرفتم، با دعوت از چند تن از رفقای که اهل سفر بودند، نخستین حرکت خوش آمدگویی به سیستان و بلوچستان زیبا را آغاز کنم.

به این ترتیب با دعوت از آن‌ها، البته همراه با اقامت و گردش رایگان، ایده‌ام را عملی کردم.

شاید باورتان نشود اما درست از زمانی که گردشگران به این منطقه سفر کردند، تصاویر بسیاری از زیبایی‌های این خطه در شبکه‌های اجتماعی توسط همان دوستان منتشر شد و این موضوع باعث جلب توجه گردشگران و حتی آژانس‌های مسافرتی متعددی برای پی بردن به صحت تصاویر و امنیت مکان‌های گردشگری شد.

انتخاب اسم

مبین از انتخاب نام برای این چالش گفت و ادامه داد: «وقتی این حرکت شروع شد، تصمیم گرفتم نامی برای آن انتخاب کنم، در واقع اسمی که بتواند مفاهیم مختلفی از زیبایی، امنیت و آرامش منطقه را به مسافران منتقل کند. این شد که بلوچستان امن در ذهنم نقش بست و در نهایت همین جمله به عنوان دعوتنامه‌ای برای جذب و جلب مسافران شکل گرفت. هدفم این بود که در کناره حضور گردشگران، یک منبع گردشگری نیز داشته باشم؛ بنابراین هشتگ #بلوچستان امن است را راه اندازی کردم تا همه کسانی که به بلوچستان می‌آیند، تجربه سفرشان را به همراه عکس و مطالب با این هشتگ منتشر کنند تا به این ترتیب منبعی داشته باشیم که توسط خود گردشگران به روزرسانی می‌شود».

رویای محالی که محقق شد

تلاش‌های او بالاخره نتیجه داد و سال گذشته پس از 24 ماه فعالیت مستمر، وی توانست بلوچستان را به بهترین شکل حتی به دنیا معرفی کند و باعث شود تا گردشگران ترس‌شان نسبت به منطقه زیبای بلوچستان کمتر شده و به بهشت آن‌ها سفر کنند. مبین از همکاری دوستان و خانواده‌اش در این چالش به «قانون» گفت: «عموم خانه‌ای داشت که به انباری تبدیل شده بود، با کمک دوستانم دستی به سر و روی خانه کشیدیم و کمی آن را تجهیز کردیم. بعد از دیدن جدیت کار ما این بار دایم پیشنهاد داد که خوراک مسافران را نیز او در رستوران خود به صورت رایگان برای ما تامین کند و این‌گونه بود که بامکان و غذای رایگان این چالش نیز به سرعت مهیا شد. هنگامی که پای نخستین توریست‌ها به بلوچستان باز شد، پس از دو سال فعالیت بالاخره میزبان نخستین میهمانان خارجی از آلمان شدیم؛ از نظر همشهریانم، سفر یک خارجی به چابهار امری غیر عادی بود! اما حال و هوای ما چیز دیگری بود، کلی ذوق و اشتیاق داشتیم و تمام تلاش‌مان بر این بود تا بهترین اقامت و گردشگری را برای آن‌ها رقم بزنیم. برای اینکه میزبانی ما کامل باشد و میهمانان غم غربت به سرشان نزنند به سراغ دوستانم که به زبان انگلیسی و آلمانی مسلط بودند، رفتیم و خلاصه برنامه ریزی‌های خوبی انجام شد که اقامت توریستان خارجی در خانه مترجمان باشد.

فضا آنقدر جذاب بود که دو شب و دو روز میزبان آن‌ها بودیم و به اتفاق از تمام دیدنی‌های چابهار بازدید کردیم، به یاد دارم که آن‌ها، همان توریست آلمانی زبان با دیدن کوه‌های مریخی آنقدر شگفت زده شده بود که از ما خواست تا در نزدیکی کوه‌ها از خودرو پیاده شویم. او همان‌گونه که دهانش از تعجب باز مانده بود، با دست زدن به کوه‌ها می‌گفت: «باورم نمی‌شود، آیا شما این همه زیبایی را با دست ساخته اید؟!».

هجوم گردشگران آلمانی به بلوچستان

وقتی برای بدرقه آن‌ها به فرودگاه رفتیم، او گفت: «عادت دارم قبل از سفرهایم اطلاعاتی را از اینترنت دریافت کنم تا گردش راحت‌تری داشته باشم اما متأسفانه اطلاعات خوبی در خصوص سرزمین شما نبود و با این حال دلم را به دریا زدم و امیدوار بودم پس از این سفر

، به سلامت به آلمان بازگردم! خلاصه در این تصور بودم که چقدر سخت خواهد بود ، برای رساندن مقصودم در یک جای غریبه با زبان اشاره حرف بزنم اما در کمال ناباوری دیدم که حتی میزبانانم به زبان آلمانی هم مسلط هستند و نمی دانم دستمزد شما چقدر است اما من برای سفر به ایران مبلغی برنامه ریزی کرده بودم که دو هزار یورو از آن باقی مانده و سفره من هم تمام شده است، من می خواهم این مبلغ را به شما پرداخت کنم» .

مبین ضمن رد آن مبلغ به وی از هدف و چالش #بلوچستان_امن است گفته و تاکید داشته که قرار نیست پولی از شما دریافت کنیم ، ما خودمان دوست داشتیم میزبان شما باشیم .

نکته جالب رد پول آن این بود که مبین و دوستانش بعدها میزبان چندین نفر دیگر از آلمان بودند که آن ، سفر به چابهار را به آنها پیشنهاد کرده بود ، درواقع این عکس العمل بزرگترین دستاورد تیم جوان بلوچی داستان ما در موفقیت چالش آنها بود.

از قرار این گروه در دو سال اخیر، میزبان 240 تا 260 نفر توریست های خارجی در منطقه خود بوده اند.

مبین درباره خاطره سفر گردشگران خارجی دیگری به «قانون» گفت: «میزبان مدیرعامل شرکت اورینت آلمان بودم ، یکی از بزرگترین شرکت های گردشگری اروپا. قرار بود برای صرف صبحانه وی را بیرون ببرم؛ تصمیم گرفتم که برای این دعوت وی را به بازاری که بیشتر افراد آن را قشر کارگری و پایین جامعه تشکیل می داد، ببرم .

پس از صرف صبحانه او بسیار متعجب بود که چرا من با وجود اینکه مشتاقانه منتظر حضورش در بلوچستان بودم، او را به چنین مکانی دعوت کردم! اما در پاسخ به پرسش او گفتم که من شما را به حضور در این مکان دعوت کردم تا مطلبی را به صورت عملی به شما نشان بدهم . ما جایی رفتیم که کم سوادترین قشر و ضعیف ترین افراد جامعه بلوچ از لحاظ مالی در آنجا حضور داشتند و شما در امنیت کامل کنار آنها صبحانه میل کردید.

دقت کنید اگر هم قرار باشد اتفاقی در بلوچستان برای کسی بیفتد، باید در این گونه مکان ها رخ بدهد!

وی وقتی از قصد من آگاه شد، بسیار خوشحال شد و این کار تاثیر مثبتی در تغییر نگاهش نسبت به امنیت منطقه ایجاد کرد».

سیاه نمایی رسانه ملی

تبلیغات منفی در فیلم ها بزرگترین آسیب به بلوچستان است؛ مبین با ابراز گلایه از برخی کارگردانان گفت: «متأسفانه بخش بیشتری از لوکیشن های فیلم هایی که نمایشی از ناامنی، قاچاق، مواد مخدر و گروگانگیری در آنها موج می زند در منطقه ماست و این موضوع تاثیر بسیار بدی در جلب اعتماد مسافران گذاشته است؛ به همین دلیل نقش صداوسیما و فرهنگ و هنر در بازتاب توانمندی ها و زیبایی های مناطقی چون سیستان و بلوچستان بسیار پر اهمیت است» .

نخستین جشنواره نوروزی موسیقی چالش

اما با وجود تمام تبلیغات منفی، این جوان روستایی با همت خود و دوستانش توانست با شروع چالش #بلوچستان_امن است در همین راستا یک فستیوال موسیقی برای نوروز امسال برگزار کند که خوشبختانه مورد استقبال بی سابقه ای در چابهار قرار گرفت.

خدمات رایگان بود

خدمات رایگان بخش جالب و البته مهم این چالش است، مبین درباره خدمات رایگان گفت: « تصور خیلی ها از توضیحاتم این بود که ما اقامتگاه بوم گردی داریم؛ در صورتی که این گونه نبود و تمامی خدمات ما به صورت رایگان ارائه می شد اما با افزایش حضور

گردشگران دیگر به تنهایی از پس مخارج آن‌ها بر نمی‌آییم».

برای بقا نیاز به کمک داریم

این جوان بلوچ تمام وقت خود را برای میزبانی گردشگران و راهنمایی و همراهی آن‌ها گذاشته است، اما به دلیل افزایش گردشگران دیگر از حمایت خانواده برخوردار نیست و این مهم باعث شده که دیگر آهی در بساط برای ادامه نداشته باشد. او با ذکر خاطره‌ای از خدمات رایگانی که به گردشگران ارائه کرده بود، گفت: «به‌خاطر دارم که حدود ۵۰ نفر میهمان در خانه داشتم ولی در حسابم ۵۰ هزار تومان بیشتر نبود و نمی‌دانم از کجا و چگونه آن شب از میهمان‌هایم پذیرایی کردم. در چند سال اخیر با اینکه با مشکلات مالی دست و پنجه نرم می‌کنم، اما این کار را تا امروز با عشق ادامه داده‌ام و خدا را شاکرم که امروز سیستان و بلوچستان به عنوان یکی از مقاصد گردشگری در کشور شناخته می‌شود و حتی بسیاری از گردشگران حاضرند برای خدمات گردشگری مبلغی هم بپردازند و به نظر می‌رسد باتوجه به وضعیت فعلی، برای ادامه فعالیت‌هایم نیاز به درآمدزایی دارم و متأسفانه بدهی‌های زیادی برای رسیدن به این هدف دارم. اما خوشحالم که با وجود تمام سختی‌هایی که بر من وارد شده است، بعد از معرفی این چالش، مناطقی چون زاهدان، چابهار و درک، درگیر توریسم شده‌اند و چون بیشتر مکان‌های گردشگری در روستاهاست، شاهد بازگشت امید و رونق به آن مناطق فراموش شده خواهیم بود. او همچنین از آموزش‌های مختلف به روستاییان آن مناطق برای آشنایی با شیوه‌های گردشگری خبر داد».

حمایت نمی‌شویم

مبین از ساخت یک خانه بوم گردی خبر داد و گفت: «به دلیل مشکلات مالی نیمه‌کاره رها شده و هشت ماه است که از کانال‌های مختلف مثل میراث فرهنگی و منطقه آزاد برای اخذ تسهیلات بوم گردی و گردشگری اقدام کرده‌ام اما تا امروز صدایم به جایی نرسیده است».

بی‌مهری صدا و سیما

این جوان خلاق و باانگیزه دو مرتبه به صدا و سیما دعوت شده اما متأسفانه هر بار با بهانه‌ای از پخش برنامه او جلوگیری شده است! با وجود تنگناهای مالی فراوان مبین داستان ما دست از فعالیت‌های فرهنگی خود بر نداشته و اکنون در حال فرهنگ سازی در زمینه چالش بی‌زبانه، حفظ بافت تاریخی و فرهنگ روستاییان است.

یاسمن مرادی

روزنامه قانون

